

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Tale og Prædiken

ved Langebø Skovkapels Indvielse

den 6te November 1870.

af

Biskop Dr. theol. Engelstoft

og

G. Roth,

Sognepræst i Bligersted.

Odense.

Faaes i den Miloske Boghandel.

Trykt i Chr. Milos Officin.

1871.

Eilegnes

Deres Excellence Herr Geheimeconferentsraad

Baron v. Holsten-Carissus,

Commandeur af Dannebrogge m. m.,

som med ædel Gævmildhed

har ladet det skønne Langeø Stovkapel bygge

til Guds Ære

og til Betsignelse for den nuværende

og for kommende Slægter.

Cantate for Indvielsen

af Overlærer Strøm.

D store Gud, hvem Himlen
Ei slutte kan i Vaand,
Som holder Stjernevrimlen
I Almagts stærke Haand!
Lær Støvet's Vaand berede
En Bolig Dig herne! —
Naar hid til dette Sted
Vi gaae at søge Fred,
Vil Du gaae med?

Ja, Herre! naar vi bede,
Da er Du med os her;
Naar Hjertet ret vil lede,
Da finder det Dig nær.
Som Dønnens Himmelslige
Os løfter til dit Rige,
Saa stiger ned ad den
Vor Frelser og vor Ven
Til os igjen.

Saa kom da, Frelser kjære!
Dg fæst hos os Dit Bo,
At vi med Dig kan være
For Verdens Larm i No!
Lad saaret Hjerter finde
Sin Lægedom herinde
Bed Kraften af dit Ord,
Hvori al Frelse boer
For Hver, som troer.

Indvielsestale

af Biskop Dr. Engelstoft.

Almægtige, hellige Gud! Dit Navn være det Første, som lyder fra dette Sted, hvor Alt hvad der sees og foretages og høres, skal have det ene Maal, at forkynde din Ære og drage Menneskenes Hjerte til Dig, al Frelsens Gud! Lovet være Du, evige Fader! at dit Kalb løb over Verden, baade efter Din Helligheds Væsen og efter Din Kjærlighed og Naade. Du velsigner Kalbet, som Du lader udgaae, og er med Dit Ord, og naar det ogsaa skal lyde paa dette Sted til en christen Menighed, Herre! lad det komme til den i Sandhedens Fylde, i Aands og Krafts Beviisning, paa det at den Gjerning, hvortil dette Sted skal helliges, maa vorde rig paa Velsignelse til Din Ære og Menneskers Frelse. Amen.

Andægtige Tilhørere! Tid og Sted forene sig i denne Stund til at fremkalde store Tanker for vor Sjæl: store Billeder male sig for Diet, naar Tanken fæster sig paa de Dage og de Stikfælsler i Herrens Menighed, som denne Dag hvert Aar skal fornøye i Menighedens Minde. Alle Helgens Messer indbyder os ikke til overtroiff Tilbedelse eller Paakaldelse, som om vi kunde tilbede nogen Skabning eller behøvede anden Midler mellem os og Gud end den ene Jesus Kristus; men Alle Helgensdag skal levendegjøre Beviisningen om Troens Kraft i det strøbelige Støv,

som Gud gav en Gnist af sit evige Væsen og som han opløfter over Syndens og Fortrængelighedens Vilkaar ved Mandens Naadegaver i Christi Tro. De skulle ihukommes de store Helteskikkelser, som stærke i Herren have trodsset Verdens Trudsler, Haan og Spot, Pinsler, Lidelser og Død og bleve tro indtil Enden, uroffelige i Herrens Bekjendelse; de skulle ihukommes, de store Forbilleder i Kirken, som stærke i Herren have fornægtet sig selv og i Forsagelse og Tro, i Ydmyghed og Kjerlighed fuldkommet Løbet, levende Vidner om Troens Kraft i det skrøbelige Støv. Og særlig ihukommer vor Kirke den store Mandens Opvækkelse, da Troen blev fornyet og Lærdommen renset efter Sandhedens Regel i Guds Ord, den store Troens Fornyer, som stærk i den Gud, som er saa fast en Borg, vidnede for Verdens Mægtige tiltrods for Trudsel, Fare og Forsølgelse og seirede i Kampen ved Ordets og Mandens Kraft. Og disse Billeder fra hennrundne Dage, ere de blot skjønne Skikkelser, der tilhøre en Tid, som var og ikke er mere? eller ere de Led af et Liv, hvori ogsaa vi have Deel, hvori ogsaa vi Hver og En have vor Plads? Christne Tilhører! det er dit eget Kald, der træder dig imøde i dem. Du staaer i det samme hellige Samfund, i hvilket Hine fandt den Kraft, som helliggjør Livet, du kalder dig efter det store Sandhedsvidnes Navn, som Herren opvakte, og ere end Liden mangfoldig omstiftede, er der end nu om Dage ikke Kamp mod Verdens udbortes Magter og ikke Baal og Brand og Lidelse og Død at frygte for dem, som ville leve gudeligen (2 Tim. 3, 12), saa er der stærke Magter i det Skulte,

mægtige i det menneskelige Hjerte, som ville drage bort fra Helliggjørelsens Bei og nedsænke Sindet i Verdens Kjærlighed og Diens Lyft, i verdslige Befymringer og Sorger, i Mismod og Misnøie og hvad de hedde de mange Stemninger, som blinde Diet for Livets evige Maal og luffe Hjertet for Glæden over Evighedens Haab, over Guds frelsende Kjærlighed i Christo, Glæden i den Hellige Aand. Stadig Kamp er Livets Lod, og mangel Kamp strides i Livets smaa Forhold, i Hjertets Lønkammer og i de stille Timer, hvor Hjertet er ene med sin Gud. Da skal det kjendes, at du har Deel i de Helliges Samfund, om du har den Kraft, som overvinder Verden; du kjender dens Navn, Eders Tro er den Seier, som overvinder Verden (1 Joh. 5, 4) — o, at du ogsaa maa kjende dens Styrke! Gaaer Nøden paa, da kom ihu, at du ogsaa maa aflægge dit Vidnesbyrd, og om du end maa sige som Psalmisten:

Til Martyrkronens Straaler ei
Jeg løfte tør mit Dte,

saar tør du trøstlig tilføie:

Mit skjulte Kors paa stille Bei
Seer Gud dog i det Høie.

O, Herre! om i Liv og Død
Jeg vidner om dit Rige,
Det skal min Tro i Sorg og Nød,
Min Kjærlighed dig sige.

Du veier mine Sorger smaa,
Du seer, om fromt jeg lider,
Du seer den Kamp, som Ingen saar,
Og om jeg ærlig strider.

(Ps. 510.)

Og er det Ansægtelsens og Fristelsens Magt, der omspænder dig, da grib det Troens Skjold, som

har beviist sin Kraft gjennem de Slægter, der have
overantvordet dig det, og

Troen skal forstærke sig,
Naar stadijen vi kjæmpe;
Vil Fristelser omringe mig
Dg Tvivl mit Mod neddæmpe,
Saa blinker høit dog Troens Sværd
Dg flaaer sig gjennem hver en Hær,
Indtil den Se:er vinder.

I Troen er du forenet med dem, som seirede
over Synd og Død, og du skal seire med dem, og
prise Herren i de Helliggjortes Forsamling, hvortil
du er kaldet.

See denne Dagens Tanke knytter sig ogsaa til
det Sted, hvor vi i denne Stund ere forsamlede.
Guds huse staae, saavide Christne Mennecker boe,
til Vidnesbyrd om det usynlige Samfund, der om-
fatter de Troende, og Helliggjørelsens Bærl paa
Jorden betegnes ved dem. Hvor ere dog Guds huse
i vore Byer veltalende Vidnesbyrd om Mennecker
Kald til at hæve sig op over den timelige Jdræt og
om Guds forbarmende Naade, der lod sit Ord for-
kynde paa Jorden! Hvor er et Guds hus en dyre-
bar Skat for en Menighed, et Kald til det, som er
oventil, et Pant paa det, som haabes, en Borg i
Livets Storme, et Hvilested i Livets Strid! Og
see vi ud over Guds huse i Landet med disse Tanker
og Følelser, hilse vi med Tak og Glæde ethvert, som
Tiden har sfaanet eller Mennecker hænder fornyet —
hvor voxer da vor Glæde, naar vi see et nyt Guds-
hus opreises for en Christen Menighed! Det er
denne Times Glæde: et nyt Guds hus, længe

Gjenstand for lønlig Vængsel og Attraa, staaer her reist af en ædel Villie, der i mange Maader har fredet over denne Egn og snart gjennem et halvt Aarhundrede fremmet Livets frie og lykkelige Udvikling, en sidste Gave i Livets lyse Aften, som skal bringe den ædle Givers Navn med Tak til fildige Slægter og, som vi haabe, udbrede Belsignelse over den Slægt, som er, og over dem, som komme. Det er en egen Glæde, hvormed vi hilse en ny Kirke i en Menigheds Midte, den omfatter Nutid og Fremtid, den støtter sig til Haabet, det Haab, som Herren ikke vil lade skuffes; men der er Alvor i dens Følge, thi den gjør Krav til dem, som modtage Gaven, til Forsætter og Troskab og Kjærlighed. Vi vide det, christelige Medlemmer af dette Sogn, for hvem dette Gudshuus er bestemt, vi vide det, at I modtage Gaven, som de, der føle dens Værd og Betydning: I søgte Ordet i det Fjerne, og I glædede Eder ved at christelig Nidkjærlighed alt længe besøgte dem, der vare mere bundne til Stedet; nu er Eders Vængsel opfyldt, I modtage, hvad I ønskede, større, skjønnere og fuldere, end I ventede; omfatter det med Kjærlighed og lader Eders Kjærlighed gaae i Arv til den Slægt, som skal komme! Vi glæde os i Haabet, thi med Guds Belsignelse skal der fra dette Sted udgaae et Kald, som ikke skal være forgjæves: allerede før talede Naturens Skjønhed og Ynde høit paa dette Sted om Skaberens Viisdom og Godhed; men dens dunkle Tale forklares nu, naar Korsfets Straaleglands lys er over Landet og Bedeklokkens aldrig her hørte Røst skal kalde Sjælene til Bøn og Lovsang; og herinde aabnes Guds Riges Dør allerede for de Spæde,

som føres til Herren, og vi haabe, at de skulle forblive i ham, og gjennem hele Livet skulle her tilbydes det Sind, som søger Gud, Næring og Styrke, at det maa skee, saa at den jordiske Vandring maa worde reen og glad og let, og Guds Fred lyse over deres Udgang. Men som Haabet kun opfyldes hvor Menneffenes Villie træder til og annammer de Naadegaver, Herren tilbyder, saa ville vi og bede for Eder, bede med Eder, at Herren vil selv styrke og velsigne Eders Forsæt at bruge Herrens Gave som de, der vide, hvortil I ere kaldede af ham, som indlemmede Eder i det Samfund, hvis Kjendemærke er Helliggjørelsen, hvis Maal er Eders Frelse og Salighed i Tid og Ewigheid. Amen.

Prædiken

af Sognepræst S. Roth.

Du treenige Gud! dette Huus er nu indviet til at være dit Huus, en Himlens Forgaard, et Hvilested for trætte Sjæle, et Fredens Paulun, hvor Verdens Larm forstummer, medens Tonen fra Himlen aldrig forstummer, men altid høres i det hellige og dyrebare Ord, som Du Gud Fader, vor Staber, Du Herre Jesu, vor Frelser, og Du værdige Helligaand, i Liv og Død vor Trøstermand, her vil tale til din Menighed. Lad dette dit Ord altid forkyndes fra dette Sted i Reenhed og Kraft, og lad det vise sig mægtigt til at vække og husvalse, styrke og levendegjøre de Hørende! Lad ogsaa det Ord, som vi nu skulle høre, vise sig mægtigt til at opbygge vore Sjæle og befæste os i vor Tro til Salighed! Amen!

Matth. 5, 1—13.

Men der han saae Folket, steg han op paa et Bjerg; og der han havde sat sig, gik hans Disciple til ham. Og han oplod sin Mund, lærte dem og sagde: Salige ere de Fattige i Anden; thi Himmeriges Rige er deres. Salige ere de, som sørge; thi de skulle husvales. Salige ere de Sagtmodige; thi de skulle arve Jorden. Salige ere de, som hungre og tørste efter Retfærdighed; thi de skulle mættes. Salige ere de Barmhertige; thi dem skal vederfares Barmhertighed. Salige ere de Rene af Hjertet; thi de skulle see Gud. Salige ere de Fredsommelige; thi de skulle kaldes Guds Børn. Salige ere de, som lide Forsølgelse for Retfærdigheds Skyld; thi Himmeriges Rige er deres. Salige ere I, naar man bespottes og forfølger Eder og taler allehaande Dødt imod Eder for min

Styld, og lybet det. Glæder og fryder Eder, thi Eders Løn skal være megen i Himmelen; thi saa have de forfulgt Profeterne, som vare før Eder.

„Gaaer ind ad Herrens Porte med Takfigelse, ad hans Forgaarde med Lob, takker ham, velsigner hans Navn“ (Ps. 100, 4)! Disse Psalmistens Ord ere blevne opfyldte her idag: thi det var med Herrens Lob og Priis i vore Hjerter, at vi gif herind, og det var med opløstende Følelser, med hellig Fryd, at vi istemmede vore første Lovsange for Herren indenfor disse Mure, og da vi hørte Indvielsens deilige Ord lyde over dette Huus, over Alteret hist, over Daabens Bad og over dette Sted, hvorfra vor Herres Jesu Christi Evangelium nu første Gang lød til Eder, da vi hørte Velsignelsens Ord lyde over alle dem, der, medens Lidterne komme og hentrulle, fra den syndefulde, forrigfulde, farefulde Verden tye hen til disse Herrens Forgaarde for at søge Guds Fred, Guds Trøst og Guds Kraft til Salighed, — lød der visfelig et høitideligt Amen fra hvert et Hjerter i denne Forsamling, og det var, som om vi fornam, at Herrens Herlighed allerede opfyldte dette Huus, som om vi fornam: „Herren er paa dette Sted, her er Guds Huus, her er Himlens Porte“, — og da den indviiede Helligdom derpaa blev overgivet til denne Menigheds kristelige Brug, da takkede vi af Hjertets Grund Herren, Lyshenes Fader, fra hvem al god og fuldkommen Gave kommer, og vi velsignede af Hjertets Grund hans hellige Navn; men vi takke og velsigne ogsaa hjertelig den Mand, hvem Gud gav baade Evne og Hjertelag til at lade dette Huus bygge for

os, og har ladet det bygge og udstyre i alle Maader faa saare smukt, faa hyggeligt og dets hellige Bestemmelse faa værdigt, at vi ikke kunne betragte det uden at udbryde i Psalmistens Ord: „hvor elskelige ere dine Boliger, Herre“ (Ps. 84, 1)! uden at føle, at her vil det blive godt at være, her under dette venlige Tag vil det være lifligt for Brødre og Søstre at boe tilfammen under Frelserens Vinger, i den Høiestes Skjgge! — Det falder hjælpen i et Menneskes Lod at kunne skjænke Andre en saa stor og velsignelsesrig Gave, og hvad der endnu forhøier dens Værd, er den store Glæde, hvormed den er beredt og given os, er at den kommer fra en af saadanne glade Givere, som Gud elsker og som Modtagerne ogsaa maae elske. Saa glade, saa hjerteglade vi end ere ved det skjønne Guds Huus, der er skjænket os, vor Glæde kan visse- lig ikke være større end den, som den gavmilde Giver har følt ved at afhjælpe et Savn, vi længe have følt, ved at opfylde et inderligt Ønske, vi længe have næret. Desto hjerteligere, takke og velsigne vi ham derfor, og denne Tak og Velsignelse vil blive knyttet til hans Navn, saalænge disse Mure staae; ved at reise dem til Guds Ære og til christelige Sjæles Opbyggelse, har han reist sig selv det skjønneste Mindesmærke, som kunde staae paa den Grav, hvori han vil, at hans Been engang skulle hvile.

Til Guds Ære og til christelige Sjæles Opbyggelse er dette Huus opført, og vi lægge en Betydning i, at vor Kirke er bleven indviet paa denne kirkelige Festsdag, da vi ihusomme det store og herlige Værk, hvortil Herrens Mand udrustede Luther og hans Medarbejdere, det store Reformationsværk, hvorved Christi

Kirke blev udreven af den dybe Fordærvelse og Trældom, hvori den var nedsunken, og hvorved Sandheden til Salighed, der var bleven glemt over Menneskelærdomme og Digt og Fabler, atter kom for Lyset, og Guds Ord i den hellige Skrift fik den Myndighed, der tilkommer det i vor Saligheds Sag; — vi lægge en Betydning i, at vor Kirke er bleven indviet just paa denne Festdag, den Betydning at vi, for hvem den er bygget, føle os fast og inderligt knyttede til vor danske Folkekirke, den evangelisk-lutheriske Kirke, forvissede om, at vi i den have den hellige almindelige Kirke i sin sandeste Skikkelse, have Christi Lære i sin Reenhed og have Sakramenternes rette Forvaltning. Derfor holde vi fast ved hvad der er betroet os, ved alle den lutheriske Reformations Betsignelser; vi holde fast ved vor Frihed for menneskelig Myndighed i det, der hører til vor Saligheds Sag, vi holde fast ved Guds Ord i den hellige Skrift, der, levendegjort af Anden, gjør os vise til Salighed, og holde fast ved Sandheden til Salighed, som Herren selv og hans Apostle deri forkynde os, Sandheden til Salighed, som Herren selv prædiket for os i Dagens Evangelium med de skjønne Saligpræisninger, som det indeholder.

Hvem er det da, som den Herre Jesu priser salige i Dagens Evangelium?

og hører du, m. L., til dem, han priser salige?

Lad dit eget Hjerte svare paa det sidste af disse to Spørgsmaal, medens jeg nu besvarer det første!

Hvem er det, Jesus priser salige? hvem er det, han siger om, at de ere salige? ja ere salige; thi

Frelseren taler i den Prædiken, han holdt fra Bjerget, ikke om en Salighed, som Guds Børn først skulle føle, naar deres jordiske Vandring er endt, men om en Salighed, de allerede kunne føle, medens de ere paa Vandringen, allerede kunne føle paa denne Jord, trods al den Synd og Nød, trods Døden og Forfrænk- ligheden, som her allevegne træder dem imøde; Frel- seren taler ikke blot om Himmeriges Rige som det Rige, hvis Herlighed engang skal fylde den nye Him- mel og den nye Jord, som det Hjem evigt i Himlene, hvorom vi synge:

Der er et saligt Slædens Hjem,
 Hvor alle Helgen boe,
 Hvor der er evigt Lys og Dag
 Og evig Fred og Ro,

Guds Børns ubestridelig deilige Hjem, hvilket de ofte med himmelsk Hjemvee skue op til, naar Vandringen i dette fremmede Land bliver dem for tung og trang, for viltsom og urolig, naar Striden mod Djævelen og Verden og mod Kjød og Blod bliver dem for haard eller de overvældes af Længsel efter de Kjære, der gik forud til Hjemmet, og af Længsel efter altid at være hjemme hos Herren; nei, Frelseren taler om et Himme- riges Rige, der allerede findes som et Naadens Rige her paa Jorden, findes overalt, hvor Christi Kirke, hvor de Helliges Samsfund findes, hvor Guds Børn leve i Brodersamsfund og have „een Herre, een Tro, een Daab, een Gud og Alles Fader“ (Eph. 4, 6); Frelseren taler om et Himmeriges Rige, som er saa let at finde, som ethvert Guds Barn kan finde i sit eget Hjerter, som blev skabt i dit Hjerter, m. L.! da Du i Daaben blev igjensødt til et evigt Liv, det

Himmeriges Rige, som hører Børnene til, men som Du, naar Du bevarer Barnesindet, ved Guds Naade kan blive ved at bære indeni dig som Ungling, som Mand, som Olding, kan bære i dit Hjerte. indtil det brister i Døden og Du fra Naadens Rige her paa Jorden gaaer over til Herlighedens Rige hisset.

Men dette Himmeriges Rige her og hisset, denne Salighed her og hisset, hvorledes bliver den vor Eiendom, syndige Menneskers Eiendom? Vor Kirke svarer med sit evangeliske Vidnesbyrd, at det er ved Troen vi blive salige; den svarer, at et Menneske bliver retfærdiggjort, faaer Syndsforladelse og Salighed, ikke ved Lovens Gjeringer, ikke ved Faste, Almisse, Balfarter eller Bødsøvelser, men alene af Guds uforfkyldte Naade ved Troen paa den Forløsning, som er skeet ved Jesum Christum. Det samme Svar giver vor Frelser os i Dagens Evangelium; thi alle Saligprijisningerne deri, fra den første indtil den sidste, beskrive os en troende Christens Hjerte og Liv, skildre hver især et enkelt Træk deraf, og vi kunde samle dem alle i denne ene: „salige ere de, som troe“. Lad os da see nærmere til, hvem vor Frelser priser salige, hvem han henregner til sine Troende, og lad os saa spørge os selv om vi høre til deres Tal. Den Herre Jesu siger: „salige ere de Fattige i Anden; thi Himmeriges Rige er deres!“ han priser dem salige, der føle, at de i sig selv ere fattige paa Alt, hvad der skal gjøre et Menneske saligt, fattige paa egen Wiisdom, paa egen Retfærdighed, paa egen Kraft til Salighed, og at de kun kunne blive salige her og hisset af Naade, af Guds saliggjørende Naade i Christo Jesu. Er Du

da fattig i Anden? Lad dette Spørgsmaal ikke for-
 arge Dig, lad ikke haant om denne Fattigdom i
 Anden; thi den er langt mere værd end Alt, hvad
 Verden kalder Mandrighed, end al Verdens Lærdom
 og Kløgt og Skarpsindighed, den er nemlig det første
 Skridt ind paa Troens Bei og altsaa ogsaa paa
 Salighedens Bei. Saalænge Du troer paa Dig selv,
 kan Du ikke troe paa Jesum; saalænge Du mener, at
 Du er rig i Anden og selv har Overflod, saalænge
 kan Du ikke øse af Jesu Naades og Saligheds Fylde.
 Kun naar Du er fattig i Anden, er ydmyg af
 Hjertet, har Du Rum i dit Hjerte for den Herre
 Jesu og for den Salighed han bringer med sig, kun
 da er Himmeriges Rige dit, og det vedbliver kun at
 være dit, naar Du, hvor rig og glad og stærk og
 frimodig Du end føler Dig ved at bære et Himmerige
 i dit Hjerte, dog vedbliver at sige: af mig selv er jeg
 Intet, har Intet og formaaer jeg Intet, men af
 Guds Naade er jeg det, jeg er.

„Salige ere de, der sørge, thi de skulle husvales“,
 siger dernæst Frelseren; naar jeg nu vilde spørge: hører
 Du til dem, der sørge, saa er der vel ikke en Eneste her
 iblandt Eder, som jo har en Sorg at bære paa, og vist
 er det, at Jesus har Husvalse for enhver Sorg, har
 Lægedom for ethvert Hjerteskaar, men ligesaa vist er det,
 at al Jesu Trøst begynder med at han siger til de Sør-
 gende: „vær frimodig! dine Synder ere Dig forladne!“
 begynder med at han borttager deres Synder, som ud-
 gjøre deres allerførste Nød og Jammer og som be-
 rører dem Trøsten og Frimodigheden under al anden
 Nød og Jammer; Troen paa Syndernes Forlæbelse i
 Jesu Navn er Kilden til al sand og grundig Trøst

for et sørgende Menneskehjerte; men Jesus kan ikke skjænke os sin evige Trøst, naar vi ikke selv føle, hvor høilig vi trænge til den, han kan ikke borttage vore Synder, naar vi ikke sørge over dem: sørger Du da over dine Synder og gaaer Du i denne din Sorg hen til Jesum for i Troens Ydmyghed men ogsaa i Troens fulde og faste Tillid at bede ham om, at dine Synder maa vorde udslettede i hans Blod? Gjør Du det, m. L.! og gjør Du det daglig; thi daglig synder Du jo paa mange Maader, daglig maa Du jo blues og bedrøves og forfærdes over alt det Syndige, alt det Urene og Haarde og Daarlige, der stedse paany kommer frem i dit Hjerte og i dit Liv; daglig trænger Du altsaa til Naadens Trøst; nu — saa gaa da ogsaa daglig hen til Jesum, din og alle arme Synderes Frelser og Ven, og søs Forbarmelse af hans Naades udtømmelige Kilde, saa skal Troens Glæde faae Overhaand over Synden og Sorgen, over alle dine Sorger, saa skal Du blive husvalet, grundigt og tsandhed husvalet!

Jesus priser dernæst dem salige, som ere sagtmodige, som bevarer Roligheden og Kjærligheden ligeoverfor Modsigelse og Modstand, Krænkelser og Fornærmelse; dem forjætter Frelseren, at „de skulle arve Jorden“, at de skulle blive Borgere paa den nye Jord, paa hvilken Retfærdighed skal boe og al Riv og Strid og Bespottelse skal ophøre. Er Du da sagtmodig? har Du lært af din Frelser at være det! Din Christentro, der skulde overvinde Verden, overvinder den Dig selv, overvinder den dit naturlige Menneskes Tilbøielighed til, naar Du fornærmes og krænkes, at bruse op i Brede og betale Ondt med

Undt? Kjære Venner! naar vi med Skamfuldhed maae bekjende, at det kun altfor ofte fattes os paa Christelig Sagtmodighed, ikke blot ligeoverfor Modstandere og Fjender, men ogsaa ligeoverfor Venner, naar vi maa bekjende, at vi desto værre ofte ere utaalmodige, heftige og bruse op i Brede og Lidenskab selv mod vore Nærmeste og Kjæreste, saa lad os atter og atter sige hverandre og sige os selv, at, ville vi vandre Christi Evangelium værdigen, ville vi vandre som Christi Troende, saa maae vi være sagtmodige. — „Salige ere de, der hungre og tørste efter Retfærdighed; thi de skulle mættes; salige ere de Barmhertige; thi dem skal vederfares Barmhertighed; salige ere de Rene af Hjertet; thi de skulle see Gud; salige ere de Fredsommelige; thi de skulle kaldes Guds Børn; salige ere de, der lide Forfølgelse for Retfærdigheds Skyld; thi Himmeriges Rige er deres.“

Der var Meget at sige om enhver af disse Saligpriisninger, men her vil jeg kun gjøre dette gjældende, at de ere en fortsat Beskrivelse af en troende Christens Hjerte og Liv, og jeg vil atter spørge: er det dit Hjerte og dit Liv, der her beskrives? Har Du i dit Jnderste følt en Hunger og Tørst, en mægtig Længsel ikke efter verdslig Binding eller verdslig Værelse eller verdslig Nydelse, men efter Retfærdighed, Hellighed, Reenhed for Gud, og naar Du ikke fandt den hos Dig selv, har Du da i en levende Tro grebet den, som Jesus Kristus, den Retfærdige, har skjænket Dig af uforstyldt Naade i din Daab og som ene kan aabne Himmeriges Rige for Dig og ene kan mætte din Sjæl, — og er Jesu Christi Retfærdighed og Reenhed med det Samme

bleven indplantet i dit troende Hjerte og i dit Liv som et Maal, Du vel aldrig kan naae her paa Jorden, men dog bestandig stræber at komme nærmere, som Noget, Du aldrig mener at have grebet men bestandig jager efter, om Du dog kunde gribe det ligesom Du selv er greben af Christo Jesu? Er hele dit Liv saaledes en bestandig Tragten efter Retfærdighed, en bestandig Stræben efter at rense Dig selv fra al Aandens og Kjødets Besmittelse? Elsker Du af Hjertet Keenhed? forsager Du af Hjertet Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen? kun da kan Du med Troens Øie see Gud og see Jesum, see hans Sandhed, hans Kjærlighed, thi kun da er Alvor og Oprigtighed i din Tro.

Men er der Alvor og Oprigtighed i din Tro og boer Jesus formedelt Troen i dit Hjerte, lever han, i hvem al Kjærlighedens Fylde er aabenbaret i Dig og Du i ham, saa maa dit Liv være et Liv i Kjærlighed, i den Kjærlighed, som er baade Lovens og Livets og Salighedens Fylde, og saa elsker Du ikke blot med Ord, men i Gjerning og Sandhed, saa er Du barmhjertig som din Fader i Himmelen er barmhjertig, og som din Frelser er barmhjertig, saa er ingen Fattig, ingen Hungrig, ingen Syg, ingen Nægen Dig uvedkommende, nei, saa seer Du i enhver Nødlidende din Broder, ja Du seer i ham vor Herres Jesu Christi Broder, fra hvem han har et Anbefalingsbrev at forevise Dig, hvori de skjønne Ord staae skrevne: Hvadsombest Du gjør imod denne min Broder, det har Du gjort mod mig selv. Er Du da barmhjertig? Du, som hver Dag og hvert Øieblik legemlig og aandelig lever af Guds Barmhjertighed,

er Du selv „medlidende, hjærlig mod Brødrene, barmhjertig, velbillig“ (1 Pet. 3, 8)? Og Du, som vil kaldes et Guds Barn, Fredens Guds Barn, Du som bekjender, at Du troer paa Jesum, der kom til Verden for at oprette et Fredens Rige og har lyst sin Fred over Dig selv, hører din Tro ogsaa Frugt deri, at Du elsker Fred og stifter Fred, hvor Du kan, at Du slyer Splid og Tvebragt i alle Forhold? Kjære Venner! den Fredsommelighed, som Frelseren priser Guds Børn salige for, er ikke den, vi lægge for Dagen, naar vi af Ligegyldighed eller Bantro eller Feighed holde Fred paa Sandhedens Beføstning, slutte Fred med Løgner og Bantroen, med Guds Riges og vor Herres Jesu Fjender. Nei, mod dem skal enhver troende Christens Liv være en stadig Kamp, og i denne Kamp skulle vi see op til Jesum, vor Troens Begynder og Fulbender, og, idet vi tænke paa, hvad han har lidt og hvorledes han har stridt for vor Skyld, skulle vi glæde os ved at agtes værdige til at lide Ondt for hans Navns Skyld. — I Kampen mod Guds Riges og Jesu Christi Fjender, skulle vi tænke paa de Hellige og Salige, til hvis Jhukommelse denne vor kirkelige Festsdag, Allehelgens Dag, oprindeligt er indstiftet, vi skulle tænke paa dem, der lede Trængsel og Forsølgelse, ja Døden selv for Retfærdigheds Skyld, for Christi Skyld, og paa hvilke nu den skjønne Forjættelse er opfyldt, som Frelseren udtaler i Dagens Evangelium: „salige ere I, naar man bespøtter og forfølger Eder og taler allehaande Ondt om Eder for min Skyld og lyver det; thi Eders Løn skal være megen i Himlene“: — og blandt de hedenfarne Hellige og Salige maae vi idag navnlig tænke paa

Luther og hans Medstridere, der i Kampen for Guds Rige sang:

Dg tage de vort Liv,
Guds, Vre, Børn og Biv,
Lad fare i Guds Navn,
Dem bringer det et Gavn,
Guds Rige vi beholde.

Bed at ihufomme disse Herrens Stridsmænd og hvad de maatte lide med Frelseren for dernæst at herliggjøres med ham, skulle vi søge fornøet Kraft og Opmuntring til at stride den Strid, som Gud beskikker os. Saa beholde vi ogsaa Guds Rige, saa ville vi fornemme dets salige Fred midt under Livets Strid, og, naar Striden er tilende, skal dets hele ubeskrivelige Saligheds Fylde ogsaa være vor megen Løn, vor Raadeløn i Himlene, — i Herlighedens Rige.

Kjære Tilhører! Naar vi saaledes prøve vort Hjerte og vort Liv efter Herrens Prædiken fra Bjerget, saa veed jeg jo ikke, hvad Enhver især af Eder har at svare paa alle de Spørgsmaal, som jeg nu har henvendt til Eder, og som alle samle sig i det ene store Livs- og Saligheds-Spørgsmaal: „Er Du en troende Christen?“ Men jeg vil slutte min Prædiken med en Bøn om det ene Fornødne for hver Sjæl iblandt Eder: hører Du ikke til Dem, hvis Hjerte og Liv vor Frelser har beskrevet i Dagens Evangelium, saa forhjælpe Dig Gud ved sin Helligaand til Troen og Troens Salighed, noget Bedre, noget Høiere kan jeg ikke ønske og bede for Dig; men er Du ved Guds Naade kommen saa vidt, at Du kan sige i en fast Overbeviisning: jeg veed paa hvem jeg troer og jeg er salig ved min Tro, saa bevare og

forøge Gud Dig i Jesu Tro, at din Salighed ogsaa maa bevares og forøges. Men beder da ogsaa I, kjære Venner! den samme Bøn for mig og for alle dem, der i de kommende Tider skulle forkynde Salighedens Evangelium fra dette Sted! Beder den samme Bøn for os; thi vi skulle forkynde Evangeliet i Mands Kraft og Beviisning, men vor Tale vil savne baade Kraft og Beviisning, dersom vi ikke tale af Troen, dersom vi ikke selv høre til dem, vor Frelser priser salige i Dagens Evangelium. Hjælp os, Herre Jesu! Alle dertil, de Talende og de Hørende. Giv os Raade til at vandre sammen ad Salighedens Vej! Lad os altid her paa Jorden findes i Guds salige Børns Skare, i de Helliges Samfund, og lad os hilstet findes i den store Skare af dem, der gaae frelst ud af Trængslen ind i Herlighedens Rige, hvor al Fattigdom skal forvandles til evig Rigdom, al Sorg til evig Glæde, hvor al Hunger og Tørst skal stilles, al Trængsel og Forsølgelse ophøre, hvor alle Sukke og Klager skulle forstumme og Christi Igjenløstes evindelige Lovsange gjennemtone Himles Himle og — Engle synge med! Amen!

Red

Andvielsen

af

Capellet ved Langesø

Søndagen den 6te November 1870.

1.

Guds Menighed, syng for vor Skaber iløn,
 Engle syng med,
 Han gav os til Frelser sin eenbaarne Søn!
 Saa liflig vi lege for Herren.

Slaa Harpen, du fromme Psalmist paa Jord,
 Strengen er af Guld,
 For Jesus, vor Konge, Guds levende Ord!
 Saa liflig vi lege for Herren.

Da høres de glødende Tungers Røst,
 Manden er os nær,
 Som bringer os altid den evige Trøst!
 Saa liflig vi lege for Herren.

2.

O store Gud, hvem Himlen
 Ei slutte kan i Baand,
 Som holder Stjernevimlen
 I Almagts stærke Haand!
 Lør Støvets Haand berede
 En Bolig dig herne! —
 Naar hid til dette Sted
 Vi gaae at søge Fred,
 Vil du gaae med?

Ja, Herre! naar vi bede,
 Da er du med os her;
 Naar Hjertet ret vil lede,
 Da finder det dig nær.
 Som Bønens Himmelftige
 Os løfter til dit Rige,
 Saa stiger ned ad den
 Vor Frelser og vor Ven
 Til os igjen.

Saa kom da, Frelser kjære!
 Og fæst hos os dit Bo,
 At vi med dig kan være
 For Verdens Larv i No!

Lad saaret Hjerte finde
Sin Røgedom herinde
Ved Kraften af det Ord,
Hvori al Frelse boer
For Hver, som troer.

3.

I din Herlighed, du Evighøie!
Aldrig seet af Dødeliges Die,
:: Der din Throne evig staaer. ::
Tidens Børn, utalte Stjerner's Hære
Lyse, vidne om din Magt, din Ære;
:: Hele Tidens Underværk forgaaer. ::

Her paa denne urofulde Klode,
Hvor du satte os, du Eviggode!
:: Skimte vi dit Viisdoms Spor. ::
Jordens Magter sig til Vold forbinde;
De, som Duggen, for din Aande svinde;
:: Du er ene viis og god og stor. ::

4.

Vor Gud han er saa fast en Borg,
Han kan os vel bevare,
Han var vor Hjælp i al vor Sorg
Vort Værn i al vor Fare;
Den gamle Fjende led
Er nu for Alvor vred,
Stor Magt og Argelift
Han samler mod os vift;
Ei Jorden har hans Lige.

Vor egen Magt den er kun svag,
Let kan os Fjenden fælde;
Men En antager sig vor Sag,
Dimgjortet med Guds Vælde:
Det er den Herre Christ,
Dg Seier faaer han vift;
Der er ei anden Gud,
Hav drager med os ud,
Han Marken skal beholde.

Dg myldred Djævle frem paa Jord
Dg os opsluge vilde,
Vi frygte dog ei Fare stor,
De deres Trusler spille;
Lad rase Mørkets Drot
Med Løgn og Mord og Spot,
Han har dog faaet sin Dom,
Da Christ til Jorden kom,
Et Ord ham nu kan fælde.

Det Ord-de vel skal lade staae,
Dg dertil Utak have,
Thi Herren selv vil med os gaae
Alt med sin Mand og Gave;
Dg tage de vort Liv,
Guds, Vre, Barn og Biv,
Lad fare i Guds Navn!
Dem bringer det ei Gavn,
Guds Rige vi beholde.

5.

Amen raabe hver en Tunge,
Amen er min Himmelsang,
Amen skal jeg evig sjunge,
Amen blandt Guds Harpers Klang,
Amen! her er Livets Flod!
Amen! at, hvor Gud er god!

Amen! Jesus Christus raade,
Amen er hans Mand og Ord,
Amen er hans Kraft og Raade,
Amen er hans Daab og Bord,
Amen er hans Liv og Død,
Amen! han har endt vor Nød!

Amen siger nu tilsammen,
Amen, Herren gjøre saa,
Amen, Jesu, svar nu Amen!
Amen er dit Segl herpaa,
Amen! siig: kom i min Favn,
Amen! ja, i Herrens Navn!